

**Oświadczenie złożone
przez senatora Stanisława Zajęca
na 47. posiedzeniu Senatu
w dniu 13 stycznia 2010 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra kultury i dziedzictwa narodowego Bogdana Zdrojewskiego

Proszę o udzielenie informacji, czy ministerstwo kultury zamierza w najbliższym czasie zlikwidować zakaz łączenia bibliotek publicznych z innymi instytucjami i bibliotekami szkolnymi.

Do mojego biura senatorskiego wpływają informacje od środowisk bibliotekarskich o planach wprowadzenia przez ministerstwo zmian w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, co odbije się negatywnie na modernizacji funkcjonujących bibliotek oraz w znacznym stopniu ograniczą ich autonomię i samodzielność programową.

Biblioteki publiczne są ogólnodostępnymi instytucjami kultury, zaś biblioteki szkolne są wyspecjalizowanymi pracownikami edukacji szkolnej, stanowiącymi nierozłączną część systemu szkoły, a ich zadaniem jest pełnienie funkcji dydaktycznej, wychowawczej oraz opiekuńczej. Połączenie doprowadzi do utraty samodzielności i środków oraz do dysfunkcjonalizacji tych instytucji. W konsekwencji przekształcą się one w ubogie pod względem zbiorów, wyposażenia i form działalności wypożyczalnie. Ponadto konieczność ochrony szkół sprawia, że biblioteki po połączeniu przestaną być placówkami ogólnodostępnymi.

Uzasadnieniem tych zmian mają być względy ekonomiczne, jednakże nie można oszczędzać na kulturze. Należy zauważyć także, że biblioteki publiczne pracują w sieci i sprawują opiekę merytoryczną nad bibliotekami niższego szczebla (gminnymi i małomiejskimi), zaś po połączeniu relacje między tymi podmiotami niewątpliwie zostaną zerwane. Pozbawienie bibliotek wiejskich i małomiejskich autonomii i samodzielności programowej wyłączy je z udziału w systemach bibliotecznych i wynikających z tego udziału korzyściach.

Proponowane zmiany są szkodliwe, bowiem autonomia i samodzielność programowa bibliotek zostanie zniesiona. Zmiany te przyczynią się ponadto do osłabienia działalności funkcjonujących jednostek i dalszej likwidacji bibliotek szkolnych oraz placówek bibliotecznych, zwłaszcza na terenach wiejskich i w małych miastach, co w konsekwencji spowoduje dalszy spadek czytelnictwa i poszerzenie sfery wykluczonych z korzystania z dobrodziejstw społeczeństwa opartego na wiedzy. Zdaniem organizacji bibliotekarskich proponowane zmiany utrudnią, a w wielu wypadkach uniemożliwią modernizację bibliotek, a także realizację wielu inicjatyw i programów bibliotecznych, w tym tak ważnych i cennych jak Biblioteka+ oraz Program Rozwoju Bibliotek.

Zwracam się do Pana Ministra z zapytaniami.

Czy ministerstwo zamierza wprowadzić zmiany w zakresie zniesienia zakazu łączenia bibliotek publicznych, bez względu na konsekwencje, co doprowadzi w przyszłości do likwidacji wielu bibliotek, zwłaszcza w małych miejscowościach?

Czy rozważone zostały wszystkie negatywne skutki, jakie mogą wystąpić w razie wprowadzenia nowych przepisów?

Stanisław Zajęca